VOL. 110. NO. 5. MAY, 2018. 110. ÉVF. 5. SZÁM, 2018. MÁJUS

Evangéliumi Hírnök

GOSPEL MESSENGER

Hungarian Baptist Convention of North America Since 1908 Az Észak-Amerikai Magyar Baptista Szövetség lapja

"AZ EVANGÉLIUM ISTENNEK HATALMA" (Róma 1:16)

EGY MENNYLAKÓ HAZATÉRT

Vallásos értelemben a mennybemenetel napja nem tűnik nagy ünnepnek. Inkább „ünnep-pótlék". Nem értek egyet azzal az állítással, hogy *„a mennybemenetel ünnepe a keresztyénség legvidámabb ünnepe"* (Áhítat). Szeretteinek, drága tanítványainak vajon örömnapjuk lett, amikor az ereje teljében munkálkodó fiatalember, a tanítványok legjobb Mestere magukra hagyta őket? – Amikor édesanyám meghalt, azt mondták régi barátok, testvérek, ismerősök, hogy „számára már megváltás volt a halál". Mi mégis megsirattuk, hiszen mindig így szólítottuk: Anyuka! Ma már nem szomorkodunk, mert biztosak vagyunk benne, hogy kedvenc énekének egyik mondata teljesült azon a napon: *„Jézus ölébe bizton – hajtom fejem le én, - abban találom üdvöm, - ha nyugszom kebelén."* (HH 582)

Méltatlankodás helyett azon gondolkodom, mi a jelentése és jelentősége a mennybemenetel eseményének. Miért rendelte az Atya ezt a negyven napot Fia számára – még mindig itt a földön? Valahogy olyan természetesnek tűnik, hogy itt volt, elvégezte küldetését, ahogy előre megmondták a próféták, feltámadása után pedig elment, amint megígérte. De az a negyven nap, amely időszak a megnyílt sír csodáját követte! Azt szinte alig értjük. Miért nem azonnal, a győzelem után? Mi lehetett Isten célja a várakozás idejével? – Valószínűleg azt akarta, hogy egy ideig még sokan személyesen találkozhassanak az Üdvözítővel, a feltámadás dicső bizonyítékával.

Az „ős ellenség" már elhintette a konkoly fekete magvait… *„Nehogy tanítványai oda menjenek és ellopják őt, aztán azt mondják a népnek: Feltámadt a halottak közül!"* (Mt 27:64) - Negyven napos itt maradása a napnál is világosabban mutatta, hogy mi történt. *„Ti pogányok keze által felszegeztétek és megöltétek. De őt az Isten, miután feloldotta a halál fájdalmait, feltámasztotta, mivel lehetetlen volt, hogy a halál fogva tartsa őt."* (ApCs 2:24) - Ezt követték a megjelenési élmények: „és megjelent Kéfásnak, majd a tizenkettőnek. *Azután megjelent több mint ötszáz testvérnek egyszerre… Azután megjelent Jakabnak, majd valamennyi apostolnak…"* (1Kor 15:4-8)

Töprengek, sóhajtozom, amikor erre a negyven napra gondolok. Miért éppen negyven? Van ennek valami rejtett jelentősége? – És akkor elém jön egy ótestamentumi „negyvenes képlet". – Izrael minden zsinagógájában ismerhették Mózes történetét. Őt a Zsidókhoz Írt Levél a hit egyik tanújaként tartja számon. Egy nagy népvezér történetében olvasható, mi történt ott, az Isten hegyén, a Sinai hegyen. *„Mózes… egészen fölment a hegyre, és ott maradt Mózes a hegyen negyven nap és negyven éjjel."* Előtte néhány verssel olvassuk az Úr tervét: *„Jöjj fel hozzám a hegyre és maradj itt, mert át akarom adni neked a kőtáblákra írt törvényt és parancsolatokat, amelyeket azért írtam le, hogy tanítani lehessen azokat."* (2Móz 24:12-18)

Fénycsóva lett értelmem számára ez a réges-régi „példázatos" történet. Jézus tehát azért ment fel a „hegyre" (Golgota) és azért maradt itt negyven napig, hogy tanítványai szívének a „hústábláira" kitörölhetetlenül beleírja, belevésse az új szövetség törvényeit és parancsolatait. – *„Felmentek a felső szobába… és valamennyien egy szívvel és egy lélekkel kitartóan vettek részt az imádkozás*ban".

folytatás a 3. oldalon

HIT ÉLŐ LELKE, JÖJJ!

Hit élő Lelke, jöjj!
Jelentsd ki Istenünk!
Az Úr kiontott véréről
Te tanúskodsz nekünk!
Kit hirdetsz szüntelen:
Megváltó Jézusom.
Mindenkiért meghalt az Úr
– énértem is, tudom!

Senki sem vallhatja,
hogy Jézus Krisztus Úr,
Míg hittel Őrá nem tekint,
kiről az Ige szól.
Te vagy, ki biztosít:
Vére lett érdemem!
És nagy örömmel szólhatok:
„Én Uram, Istenem!"

Hinné el a világ:
hogy Isten megbocsát!
Ki Jézus által jön Hozzá,
elnyeri váltságát.
Ó, míly nagy kegyelem:
Ő értünk bűnhődött!
Ó, nyílna még meg sok-sok szív
a Megváltó előtt!

Ki a Fiúban hisz,
annak van élete,
Ott van szívében
elrejtve tanúságtétele.
Megtartja azt hite,
ki Óhozzá kiált,
Ki Benne hisz, azt szeretet,
új Lélek hatja át!

Charles Wesley (1707-1788)
Spirit of Faith, Come Down, 1746
Ford. *Williams Alexanderné*, 2009
Kotta: www.hymntime.com/tch/pdf/b/e/a/Bealoth.pdf

A TARTALOMBÓL

English section - pages 8-9.
50th Anniversary - Palm Bay
110 éves a szövetségünk
Cleveland - Költészet napja
Torontó - Gyermekbemutatások
Palm Bay - 50 éves jubileum
Teri néni utolsó körlevele

Evangéliumi Hírnök
GOSPEL MESSENGER

(USPS # 716-300)

POSTMASTER:
Send address changes to:

Evangéliumi Hírnök
Subscription Manager
12409 Devoe St. SOUTHGATE, MI 48195

Periodicals Postage Paid at Wyandotte, MI and Additional Offices

Published monthly by the Hungarian Baptist Convention of North America, Inc.

Editor / Szerkesztő:
REV. DR. A. GÉZA HERJECZKI
1370 Michigan Blvd.,
Lincoln Park, MI 48146
Tel: (313) 382-3735
herjeczki@yahoo.com

Kéziratot, cikket, megjegyzéseiket a szerkesztő címére kérjük.

A szerkesztő bizottság tagjai:
Gergely István és Püsök Dániel

Our address on the internet:
http://www.evangeliumihirnok.net
E-mail address: herjeczki@yahoo.com

SUBSCRIPTION / ELŐFIZETÉS

$25.00 annually

Send subscription and change of address to Előfizetést, címváltozást erre a címre kérjük:

BÉLA FÜR, Subscription Manager
12409 Devoe St.
Southgate, MI 48195
Tel.: (734) 284-7107
furbill@hotmail.com

* * *

Tiszteletbeli elnök / Honorary President
REV. SÁNDOR KULCSÁR
6468 State Road # L1
PARMA, OH 44134
rev_skulcsar@yahoo.com

SZÖVETSÉGI TISZTSÉGVISELŐK

Elnök / President:
REV. DR. ISTVÁN GERGELY
225 East 80th Street
NEW YORK, NY 10075
gergelyis@gmail.com

Alelnök / Vicepresident:
REV. DR. A. GÉZA HERJECZKI
1370 Michigan Blvd
LINCOLN PARK, MI 48146
herjeczki@yahoo.com

Titkár / General Secretary:
REV. DÁNIEL PÜSÖK
7379 Islington Ave.
Woodbridge, ON, L4L 1W2, CAN
pusokdaniel@yahoo.com

Pénztáros / Treasurer:
ZSIGMOND BALLA
2518 E. McKittrick Place
BREA, CA. 92821
zsigmond@sbcglobal.net

* * *

Q Press Graphic Design Studio
2124 Rose Villa Street, Pasadena, CA 91107

A SZERKESZTŐ ROVATA

IFJÚSÁGI KONFERENCIA DETROIT -2018. május 25-27

Crazy for Christ (How to be Radically Committed to Christ).

Meghívott előadók: *Novák József* alhambrai lp., *Pastor Bryan Reynolds* (Nashville, TN). Ének-zene: *Ádám and Friends* (Nashville).

Jelentkezések: *Juhász Robinál,* Facebookon, e-mailben, telefonon.

* * *

CSALÁDI HÉT A RÁMA TÁBORBAN - 2018. július 2-8

Szövetségünk 110 éves évfordulójának apropóján, folyó év július 2-8 között családi táborozást szervezünk a Ráma táborban. **A hét jubileumi közgyűléssel (júl 7) és istentisztelettel zárul (júl 8).** A februári lapunkban részletes ismertetést olvashatunk a programról és a részvétel anyagi oldaláról is. Jelentkezési ívet küldtünk minden gyülekezetnek. Az ezt igénylő olvasóinknak a szerkesztő küld kérdőívet. A szervezési feladatok miatt máris kérjük a jelentkezéseket.

Szeretettel várja testvéreinket a családi hétre a tábor és a szövetség vezetősége.

És eljön minden esztendőben a május, vele az anyáknapja, mennybemenetel és a pünkösd. Csodálatos május – még akkor is, ha az időjárás-jelentés (legalábbis a mi vidékünkön) nem napfényes, tündöklő tavaszi napokról beszél. Változik „még" az időjárás is, sőt elmúlik lassan minden, kivéve Isten igéjét. Az abban olvasható ígéret beteljesedett, és beteljesedik. A Lélek szele fúj. Megújítja életünket, élővé teszi ünnepeinket, sőt hétköznapjainkat is. *Anyáknapjáról* ugyan nincs szó a bibliában, de arról igen, hogy Isten csodálatos ajándéka a házasság, a gyermekek, s az őket nevelő édesanyák. Áldja meg az Úr őket, s általuk a felnövekvő generációt, gyermekeinket!

S hogy a *mennybe-ment Király* visszajön amint ígérte, az éppen úgy bizonyos, mint ahogy beteljesedett a másik ígérete – eljött és itt van, munkálkodik világunkban, s közvetlen környezetünkben is a *Szentlélek*. Ugyan mit is tehetnénk Nélküle? Beszélhetnénk-e, írhatnánk-e *gyülekezeteinkről, imaház építésről-megnyitásról, gyermekbemutatásokról? 50 éves Palm Bay-i jubileumról, 110 éves Amerikai Magyar Baptista Szövetségről?* Egészen bizonyos, hogy nem. De még az Úrhoz költözött testvérekről sem, mint *Julius Kish* és *Háló Lenke,* vagy az özvegyen maradt, de a misszió-munkát évtizedeken át, haláláig folytató *Faulkner Teréziáról* sem írhatnánk; sőt lapunk sem lenne, ahol ilyenekről számot adhatnánk.

Áldott legyen *Isten*, aki *Krisztus Lelkét* kitöltötte ránk is, s a *Szentlélek* segítségével, erejével végezhetjük szolgálatunkat azon a helyen, ahova Ő állított minket. S várjuk, hogy bőségesen megáldja a hónap végén sorra kerülő *ifjúsági találkozót Detroitban*, s a június eleji *imaházmegnyitót Torotóban*. S azután, a július első hetében sorra kerülő szövetségi szervezésű *családi-üdülést, végén a közgyűléssel*.

Szeretettel kérjük gyülekezeteink testvériségét és olvasóinkat, hogy pünkösdkor tartsanak ***célgyűjtést a Torontói Gyülekezet javára.*** Az összegyűjtött adományokat vigyük magunkkal az imaházmegnyitóra, de elküldhetjük szövetségi pénztárosunknak is - Évközi Gyűlésünk határozata értelmében. (szerk)

EGY MENNYBEN LAKÓ...

folytatás az 1. oldalról

Úgy gondolom, ott lehetett közöttük – természetesen – a Feltámadott is. Talán csak láthatatlanul, de valóságosan és megtapasztalható módon. - Kellett ez, hiszen ez a kis misszionárius csoport szétrebbent, elfutott nagypénteken. Egy maradt „hű” közöttük, aki elárulta őt, egy másik, aki megtagadta és János, aki szemtanúként végignézte az eseményt a kereszt közelében.

A feltámadt Jézus és a „másik” Vigasztaló átmosta a tanítványok elméjét, amint egy ilyen jelenet olvasható az emmausi úton elosonni akaró „kettő” jelenlétében. *„Ó, ti balgák! Milyen rest a szívetek arra, hogy mindezt elhiggyétek!”* (Lk 24:25)

Negyven napos teológiai kurzusra volt szükség, hogy minden leendő apostol „kitűnő”-vel abszolválja az újszövetségi gyülekezet (lelki Izrael) törvényeit, szabályait, parancsolatait, lehetőségeit, és hogy napról napra állhatatosan, egy szívvel, egy lélekkel készüljenek a nagy „legációra” – *„a föld végső határáig”*.

A Szentháromság Isten ezen a negyven napig tartó „egyetemen” képezte ki a lélekmentés és gyülekezet-szervezés szakembereit. Emlékezhettek a Mt 23:8-10-ben lejegyzett tiltásra. – Felkészülten, átadottan, alázatosan, hűségesen! – Manapság úgy tapasztalom, hogy „mesterek” és „doktorok” csapatai ékesítik a missziómezőt, a lelki szántóföldeket és a dús legelőket. De „igazi” magvető és valódi pásztor – sajnos! – kevés van – a határon innen és túl egyaránt. Mi lesz a pásztor nélkül való juhokkal?

„Jézus bejárta a városokat és a falvakat mind, tanított a zsinagógákban, hirdette a mennyek országának evangéliumát, gyógyított mindenféle betegséget és erőtlenséget. Amikor látta a sokaságot, megszánta őket, mert elgyötörtek és elesettek voltak, mint a juhok pásztor nélkül. Ekkor így szólt tanítványaihoz: „Az aratni való sok, de a munkás kevés. Kérjétek tehát az aratás Urát, hogy küldjön munkásokat az aratásába.” (Mt 9:35-38)

A „Messiás-dráma” véget ért! Az Örökkévaló gondolkozásában nincs „idő-faktor”. Szent Fiát, Jézust azonban – kezdettől végig, az utolsó negyven napig úgymond „idő-keretbe” szorítva ismerjük meg. Végig kitartott az „égi program” mellett. Időhöz alkalmazkodó személyét egyetlen cél késztette cselekvésre, hogy mindent a „maga idejében” tegyen, mondjon, láttasson. Míg elérkezett a hazamenetel dicső pillanata!

Gerzsenyi Sándor

Billy Graham:

CSODATÉTELEK

A csodatételek ajándéka kulcsszavát a "csodák" görög szóból veszi, aminek jelentése: "erők" (2Kor 12:12). A csoda bármely ismert fizikai törvény által produkálható erőt meghaladó esemény; az Isten ereje által kiváltott történés: csoda. Az Ótestamentum "csoda" szavát a legtöbb fordítás "csoda", vagy "hatalmas cselekedet"-tel adja vissza. Az Újszövetség fordítási variánsai rendszerint úgy utalnak a csodára, mint: „jelek" (Jn 2:11), vagy: „jelek és csodák" (Jn 4:48; ApCs 5:12; 15:12).

Nyilvánvaló, hogy Jézus Krisztus és az apostolok által véghezvitt csodák igazolták tekintély-igényüket és az üzenetük megbízhatóságát. Emlékeznünk kell, hogy az emberek ezt kérdezték Jézustól és az apostoloktól: "Miből tudjuk meg, hogy te az vagy, akinek mondod magad, és szavaid igazak?" Nem volt ez alaptalan kérdés. Stratégiai fontosságú pillanatokban Isten újból és újból csodák által nyilvánította ki önmagát. Külső megerősítő bizonyítékot adott az embereknek arról, hogy az Isten szolgáitól hallott igék igazak.

Ennek illusztrálására figyelemre méltó eset az, amit Illésnek kellett tennie a Kármel hegyén. Szörnyű harcba bocsátkozott, amelyben Isten népének döntenie kellett Isten és a Baal között. Illés felszólította a Baal papjait, hogy építsenek oltárt és tegyenek rá egy állatot áldozatul. Izrael népének pedig megmondta, megerősítő jelet fognak látni, amiből meggyőződhetnek, hogy vajon az Úr-e az igaz Isten, avagy a Baal. A baal-papok kétségbeesetten kiabáltak istenüknek, de nem történt semmi. Akkor - miután Illés egy hordónyi vizet öntött az oltáron levő áldozati állatra -, Isten tüzet küldött az égből, és megemésztette az áldozatot a víz ellenére is. Ez csoda volt!

Pál az emberek által felismerhető apostolsága mellett így érvel: *"Apostolságom ismertetőjegyei a teljes állhatatosságban, a jelekben, csodákban és isteni erőkben nyilvánultak meg közöttetek"* (2Kor 12:12). A Szentlélek csodatevő ajándékot adott a kezdeti idők apostolainak. Ezzel bizonyította, hogy Krisztus hírnökeinek különleges megbízatásuk volt: beharangoztak egy új korszakot az emberiség történelmében.

Az viszont mindig foglalkoztatott engem, hogy sok nagy ember mind az Ószövetségben, mind az Újszövetségben soha nem tett csodát. Keresztelő János illusztrálja ezt: *"Sokan mentek oda hozzá, és azt mondták. hogy János nem tett ugyan csodát egyet sem, de amit János őróla mondott, az mind igaz volt. És ott sokan hittek benne"* (Jn 10:41-42). Tehát nem tett ugyan csodát, de úgy felmagasztalta az Úr Jézus Krisztust, hogy azáltal sokan elfogadták őt. Emlékezz csak arra, hogy mit mondott Jézus Jánosról: *"Bizony, mondom néktek: nem született még asszonytól nagyobb ember, mint Keresztelő János."* (Mt 11:11)

Miért nem látunk ma oly látványos csodákat, mint amelyekről olvasunk a Bibliában? Azért történik-e oly kevés csoda ma, mert kevés a hitünk? - Vagy talán Isten nem akar most látványos csodákat cselekedni? Lehetséges, hogy a csodák és jelek a korai egyház különösen sajátságos körülményeinek feleltek meg? Én úgy gondolom. És ma, amikor a keresztyén hit frontvonalán megközelítőleg az első század szituációjához hasonló körülmények közt prédikáltatik az evangélium, néha még mindig csodák kísérik az evangélium előmenetelét. Hóseás és Jóel próféták jelzése szerint, amint közeledünk a korszak végéhez, várható a csodák megnövekedése.

Jézus csodáira utalva mégis azt mondta a tanítványoknak, hogy ők még *"ezeknél nagyobbakat is"* fognak tenni (Jn 14:12). Mi lehetne nagyobb annál, amit ő tett? - Beteget gyógyított, vaknak visszaadta szemevilágát, halottat támasztott, démonokat űzött ki. Azt szokták mondani: "Jézus nem az evangéliumot prédikálni jött, hanem, hogy lehessen prédikálható evangélium."

Halála és feltámadása következtében most már van evangéliumunk, ami a bűnök bocsánatát és az élet átformálását tudja adni. Valamennyi csoda közül a legnagyobb a megváltoztatott élet! Minden egyes alkalommal, amikor valaki a bűneiből való megtérés és a Jézus Krisztusban való hit által újjászületik", az újjáteremtésnek csodája megy végbe.

Ez nem jelenti annak a további igénynek az elvetését, hogy a Szentlélek némely helyen a világban tetszése szerint kinevez bizonyos embereket a csodatevés munkájára. Épp az imént állítottam, hogy hitem szerint a korszak végéhez közeledve a jelek és csodák drámai visszatérését fogjuk még látni, amelyek szemmel láthatóvá fogják tenni Isten hatalmát e kételkedő világ előtt. Ahogy a sátán erői nagyobb intenzitással szabadulnak el, Isten úgy fogja megengedni - hiszem -, hogy jelek és csodák történjenek.

Billy Graham, A Szentlélek,
Budapest, 1985. 170kk

ÁHÍTAT

„Sokan mentek oda hozzá, és azt mondták, hogy János nem tett ugyan egyetlen csodát sem, de mindaz, amit János őróla mondott, igaz volt. És ott sokan hittek benne." – Ján 10,41-42

„Kiáltó hang vagyok a pusztában: készítsetek egyenes utat az Úrnak, ahogyan Ézsaiás próféta megmondta" – válaszolt „Keresztelő" János azoknak, akik megbízóik kérdéseivel faggatták (Ki vagy te? Illés vagy tán? A próféta lennél? – Ján 1,19-24). Igehirdetésével bűnbánatra és megtérésre hívta a hallgatóit. Kiáltó volt a megjelenése és a szolgálata is. Egy olyan korban élt, mint mi: Isten iránti engedetlenség lett volna azt tenni és mondani, amit a kortársai vártak el tőle. *"Vallott és nem tagadott"* – írja róla János evangélista. Ugyan a hamis vallásosság dívott, a Bemerítő a testté lett Igéről tett bizonyságot, aki jön, de megelőzte, mert előbb volt nála (Ján 1,15). Isten Bárányát, *„aki hordozza a világ bűneit,"* ismertté tette Izráel előtt.

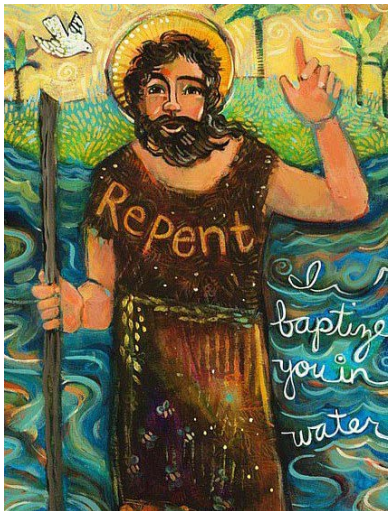

Az idézett történet színhelye ugyanaz, ahol János útkészítő szolgálatát végezte. Ide jött hozzá Jézus is, hogy bemerítkezzen általa, és most újra itt látjuk. A Bemerítőt néhány hónappal korábban ugyan lefejeztette a negyedes fejedelem (Máté 14,1-12), de mintha csak feltámadt volna, Jézusban még erőteljesebben folytatódik az, amit a puszta prédikátora elkezdett. Nem volt még ilyennel dolga a romlott nagyúrnak: hatalmi szóval, bebörtönzéssel, sőt kivégzéssel sem tudta elnyomni a hangot, ami róla is igazat mond. Sőt, Jézusra még többen figyelnek, mert csodákat is tesz (Mát 19,2)…

Jézus követőiben visszhangzott, amit a Bemerítő mondott róla. Míg Heródes feleded János szavait, ők csodálják, hogy *"mindaz, amit János őróla mondott, igaz volt."* Igazán nem értem, mit szándékoznak az Áhítat szerkesztői mondani a felhívással: *"Adjunk hálát baptista őseinkért, akik igaz szavaikkal, csodák nélkül is sokakat Krisztushoz vezettek!"* Ha a Bemerítő példáját kéne követnünk a szolgálatban, miért nem imitáljuk a bátorságát? Misszióparancs lenne a tömeg fent idézett megjegyzése Jánosról, t.i. hogy *„nem tett egyetlen csodát sem"?* Attól tartunk tán, hogy éppen Isten munkája kisebbíti az „igaz szavak" értékét és hasznát? Fontosabb lenne az, amit mi mondunk a Szentlélek munkájánál is? Miféle igazság az Krisztusról, ami éppen az Ő ígéreteihez való ragaszkodásunkat gyengíti? Tényleg „csodák nélkül" végezték a missziót „baptista őseink"? Dehogyis! A csodanélküliséget feltételező vallásosság nem jobb, vagy nemesebb hitre vall, hanem a gőgnek egy különösen ártalmas megnyilvánulása, ami az életből a cselekvő Istent kizárni igyekszik.

Éppen a héten olvastam egy kis könyvecskét egyik „baptista ősünktől", aki a bostoni Clarendon Street Baptist Church lelkipásztora volt a XIX. század közepén. A gyülekezet az utolsókat rúgta már a hagyományok mentésében: bérelték a padokat, de még az énekeseket is. Az átélt "csodák" leírását (How Christ Came to Church), miután a beteges állapotok és saját próbálkozásainak az eredménytelenségét megosztotta az olvasóval, egy álmának az elbeszélésével folytatja az író. Álmodta, hogy a prédikációja alatt egy ismeretlen férfi jött be a templomba, majd leült egy atyafi mellé, aki hellyel kínálta. Az igehirdető örült a látogatónak, már csak azért is, mert a megjelenésében, a tekintetében valami különös volt. Az összejövetel végén beszélgetni készült vele, de nem sikerült, mert mire az ajtóhoz ért, a látogató már az utcán volt. Ennél jóval izgalmasabb része az álomnak, hogy amikor a testvért kérdezte a látogató felől, aki mellette ült, a válasza – mintha a világ legtermészetesebb dolga lenne – ez volt: *„Ó, ja! A Názáreti Jézus ült ma mellettem."* Adoniram Judson Gordon (annyira „ősi baptista," hogy a misszionárius nevét kapta) szolgálatát és a gyülekezet életét csodás változások felé lendítette ez az álom, mert így döbbent rá, hogy a prédikációit Jézus is hallgathatja, akiről ő éppen bizonyságot tesz, és az Úr köztük van a siralmas körülmények ellenére is. „Apró igazság" ez – csodák történnek a nyomában! A gyülekezet megújult. Az Úr Jézus jelenlétének és imáik meghallgattatásának a bizonyítékaiban lettek csodálatosan gazdagok. Gordon szolgálata is, miután Moody egyik legközelebbi munkatársa lett, az egész országra kiterjedt. Ma is működő egyetemet alapított, ahol az evangéliumi irányzat több ismert vezetője és tudósa végzett (Meredith Kline, G.E. Ladd, Roy Clouser, stb.).

Imádkozzunk, hogy egyéni életünk és gyülekezetünk Isten csodás tetteinek a színhelye legyen, akit akaratát követve megvallunk a világban!

Novák József

ÖRÖKÖSTÁRSAK LÉLEK ÁLTAL - Róm 8:14-17

Milyen következményei vannak annak, ha valaki kapja Isten Szentlelkét?

Milyen csodálatos, hogy Isten nemcsak igazzá nyilvánít bennünket, akik az Ő egyszülött Fiában hiszünk, hanem belénk helyezi az Ő Lelkét. Nemcsak körülvesz bennünket Krisztus és megvéd minden sátáni támadástól, hanem belép az életünkbe, és belülről hajt végre valóságos változást bennünk. Megtisztít, újjáteremt, megváltoztat. Szabaddá tesz sok mindentől, amitől korábban nem voltunk szabadok: megszabadít bűneink rabszolgaságából, a különböző megkötözöttségektől és kényszergondolatoktól.

Másodsorban nemcsak felszabadít a Lélek, hanem biztosít afelől, hogy Isten a fiaivá fogadott bennünket. Ezért kiálthatjuk a fiúság Lelke által, hogy *"Abbá, Atya!"* Végül pedig világossá teszi számunkra, hogy örökösei vagyunk Istennek, és örököstársai Krisztusnak. Nem azért, mert megérdemeltük volna, vagy, mert megdolgoztunk érte. Egyedül kegyelemből. Adjunk ma hálát érte!

Horváth Ferenc (Áhítat 2017)

MÉG EGY ÉNEKET...

Még egy éneket hadd énekeljek
Uram, mielőtt innét elmegyek.
A hárfám húrját kifeszítettem
És feszül a húr benn a szívemben.

Csak egy éneket Uram, Jézusom
Engedj elzengni még e húrokon,
Aztán szakadjon a húr és a szív,
A szív, mely Hozzád mindhalálig hív.

Még egy éneket! Zengőt, lángolót,
Vesét és velőt áthasogatót,
Ünnepi ódát fülnek, ajaknak,
Győzelmi himnuszt rabnak,
szabadnak,

A legfőbb jóról, amit kaphattam
S amit e földön és is adhattam,
Ami mindenkit boldoggá tehet...
- A szeretetről hadd énekeljek!

Dr. Somogyi Imre

110 ÉVES AZ ÉSZAK-AMERIKAI MAGYAR BAPTISTA SZÖVETSÉG

A Szövetség története

SZERVEZETLEN IDŐ

"1880-tól egy nagyobb szabású népvándorlás vette kezdetét Amerikába az európai országokból. ...

A baptisták általában nem voltak soha földi vagyon hajhászók, de mégis egyeseket a szükség, a nyomor rákényszerített a kivándorlásra. Miután a kivándoroltak előőrsei itt letelepedtek, kezdték hazaküldeni a kívánatos dollárokat és jót írtak az amerikai életről, nagyobb számban jöttek magyar testvéreink. 1900 után nem csak a férfiak, hanem férj a feleséggel s nagyon sok esetben gyermekeikkel is jöttek, mert akkor a "burdos" tartás elég jövedelmező foglalkozás volt. ...

A baptista hívők magukkal hozták nem csak vallásukat, hanem szívükben Megváltójukat Jézus Krisztust is. Jól esett nekik egy olyan országban élni, hol a baptista vallás nem egy kis lenézett, szektának nevezett és más vallásfelekezetektől bántalmazott elnyomott csoport, hanem a protestáns csoportok között vezető szerepet tölt be. *Amint valahol elkezdtek dolgozni, letelepedtek, azonnal elkezdték az otthonukban a házi istentiszteletek tartását*; vagyis felállították a családi oltárt. Ezen kicsinyben kezdett lelki tűz különösen ott, ahol burdosok (kosztosak) voltak rövid időn belül kis gyülekezet alakult. Így aztán lehetett hallani itt - ott ilyen baptistákról. Míg nagyobb magyarországi vallások itt gyorsan szervezkedtek és papot hozattak ki; a baptisták nem tehették meg, mert számban ez időben mindenütt kevesen voltak.

Nagy segítségükre voltak sok helyen az előbb bevándorlott erős Német és Angol gyülekezetek. Amint megértették a magyaroknak Krisztushoz való ragaszkodását, azonnal testvéri jobbot nyújtottak feléjük s vele anyagi támogatást. Ekkor még nagyobb lett a bátorságuk, lépten-nyomon vallást tenni Megváltójukról bámulatos eredménnyel. Az Úr Jézus iránt való érdeklődőknek Bibliát adtak a kezébe s Isten igéje a Szent Lélek segítségével elvégezte sok helyen áldásos munkáját az egyén boldogságára. Egyesek hamar megértették azt, hogy az Evangélium, mit Keresztelő János hirdetett Judeának pusztájában és az Evangéliumnak jelszava, mellyel Jézus megkezdte messiási munkáját ez: *"Térjetek meg, mert elközelített hozzátok Istennek országa!"* (Máté 4:17; Mk. 1:15) Az üdvösséghez nem elég csupán az egyházi tagság. Krisztus követésére van szükség a mindennapi életben.

Amerika különböző részeiben lakó baptisták kezdtek érdeklődni más helyen lakók iránt. Keresték velük a kapcsolatot. Ha más helyeken jobb munkát, nagyobb munkabért ígértek könnyen változtatták a munkát és költöztek egyik helyről a másikra, ami alkalmat szolgáltatott arra, hogy hittestvérek, rokonok és jóbarátok csoportosuljanak. *Amint 15-20 baptista telepedett le valamely városban, már azon törték a fejüket; hogyan lehetne templomot építeni és lelki munkást kapni?* Különösen az utóbbi nagy feladat volt, mert nem csak itt, hanem Magyarországon is óriási volt a prédikátor hiány. A nagyvárosi lelki-munkásokon kívül a többinek egyenként 18, 20 vagy több gyülekezetet is kellett lelkileg gondozni. Az ilyenek most már nem mint egyén vagy család érezték a szükséget, hanem mint egy csoport vagy gyülekezet, melynek lelki nevelésre van szüksége. Így az Úr elé hozták óhajukat és addig kérték őt, míg imájukra feleletet nem kaptak. Ez által a *Cleveland, Ohio-i csoport Végh Mihályban* nyert vezetőt. A *Homestead, Pa.-i csoporthoz az Úr Balogh Ferenc* prédikátort küldte. A *Chicago, Ill.-i csoport* a maga köréből választotta meg lelki vezetőjét egy nagyon képes fiatal ember *Ulbrich Sámuel* személyében, ki a Szövetség első évében az *Evangélium Hírnöke* című lapot is szerkesztette. *Léber János* (német-magyar) prédikátort *Kocsis Imre* közvetítésével a *New Castle, Pa.*-i csoport Budapestről hívta meg a Magyar-Német ajkú gyülekezetnek a vezetésére, ki mind a két nyelven hirdette az Evangéliumot. *Fábián Mihály* prédikátort az Úr *New Yorkban*, a nagy világvárosban az ottani csoport lelkigondozásával bízta meg. Innen ő kijárt a környék más városaiba is prédikálni. *Bridgeporton Zboray L. László* prédikátor vette fel a bűn várfalainak ostromát szép eredménnyel. Mint utazótitkár Pittston, Pa.-ból járt ki majdnem rendszeresen. Mellette *Kish László* biblia árus szintén hűséges szolgálatot fejtett ki.

Az említetteken kívül volt több más egyén is, kik teljes odaadással terjesztették az Evangéliumnak örök igazságait, melyekről történelmi adattal nem rendelkezünk. Az Úr áldozatkészségükért majd megfizet ama nagy Napon.

Miután meglett a kapcsolat az említett városokban letelepedett testvérek között, erős vágyuk támadt az iránt, hogy legyen egy sajtótermék, mely legalább havonta egyszer hozza a lelki testvérek között történt eseményeket. Ismét elkezdtek imádkozni azon közös célért s az Úr könyörgéseiket meghallgatta. Ennek következménye az lett, hogy *1908 június havában összejöttek Homestead, Pa.-ban és megszervezték az Amerikai Magyar Baptista Szövetséget és annak kebelében az Irodalmi Társulatot, mely által június 15-én Ulbrich Sámuel szerkesztésében megjelent az Evangéliumi Hírnöknek 6 ½ és 9 ½ nagyságban 8 oldallal az első száma.* El sem lehet képzelni az örömet, boldogságot, mit ezen egyszerű, kezdetleges lap nyújtott nekik. - Most már volt alkalmuk valamit tudni a lap útján egymásról az idegenben. Ez által elkezdtek az Úr munkájában versenyezni egymással, ami segítette nagyban fejlődésüket."

I. évf. 1908. évi Junius hó 15-én 1 szám

„Én vagyok: Élet, ut és az Igazság."

„Senki nem mehet az Atyához, hanem csak Én általam."

EVANGELIUM HIRNÖKE

THE GOSPEL MESSENGER

AZ AMERIKAI MAGYAR BAPTISTÁK HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Havi folyóirat. --- Megjelenik minden hó 15-én.

Kéziratok, reklamaciók a szerkesztőséghez intézendők. 12021 Unien Ave. West-Pullman, Chicago, Ill.

Az Amerikai Magyar Baptisták Történelme 1908 – 1958, Cleveland, 1958. május. Kemény kötés, 206 oldal.

Kiadja: Az Amerikai Magyar Baptista Szövetség megbízásából az Irodalmi Bizottság; ***Petre Gábor, Balla B. György és Vér Ferenc*** lelkipásztorok.

Idézet a könyvből, 9-11. oldal.

CLEVELAND

TAVASZI ÁRADÁS
Verses istentisztelet a Költészet Napja alkalmából

A versírásnak és versmondásnak a baptista gyülekezetekben, az istentiszteleteken is megvan a szolgálati értéke. Ez szinte természetes is, mert Isten ihletései, ajándékai szolgálat céljából adatnak az embereknek.

Az Igében úgy olvassuk, hogy *Ő adott némelyeket...* -különböző szolgálatokra- *a szentek tökéletesbítése céljából, szolgálat munkájára, a Krisztus testének építésére.* (Ef 4:11-12) Ennek szellemében ma nem a költőket akarjuk magasra emelni, dicsérni és végképpen nem a szavalókat "szerepeltetni", hanem Isten dicsőítése és a közösség építése a célunk.

Ezt az alkalmat előkészítendő szerdai imaközösségünkön *Kulcsár Sándor* lp. testvér az Ézsaiás könyve 30. részének 18. verse alapján a szolgálattevők által nyerhető áldásra is utalt, idézve az Igét: *"Boldogok mindazok, akik Őt* -az Urat- *szolgálják."*

Közösségeinkben az elmúlt évszázad elejétől jellemző, hogy a baptista lelkipásztorok, vezetők szinte mind foglalkoztak versírással, sőt, sok-sok megtért, egyszerű testvér is versformába öntötte örömét, gondolatait. Ezekből a költeményekből válogattunk a mai szolgálatokhoz, a teljesség igénye nélkül, elsősorban a már elköltözött, illetve idősebb korosztályra koncentrálva.

A kezdetekben **dr. Somogyi Imre** lelkipásztor testvér volt a legtermékenyebb versíró. Versei főleg tanító jellegű költemények. Első verskötete 15 éves korában jelent meg, amit még 4 kötet követett. Hivatása, elkötelezettsége okát és helyét életében így fogalmazza meg a később megzenésített versében:

"Uram, a Tied minden vágyam,
Uram, a Tied minden álmom.
Lábadhoz szórom áldozatként
Halk szavú, csöndes éjszakákon
Minden szép virágom.

Ráhullatom a bánatom könnyét,
Mert gyönge voltam, mert elestem
Nyújtsd ki felém szent karjaidat,
Uram! Ölelj magadhoz engem,
S könnyű lesz keresztem."

Somogyi testvér *"Még egy éneket"* című költeményét *Veres Sándor* testvér mondta el.

A költemények, tartalmukat tekintve kérő imádságok, Isten dicsőítő himnuszok, máskor prédikációk, az evangélium hirdetésének, a hitélet ébrentartásának művészi eszközei, építő, áldást osztó gondolatokat közvetítenek a hallgatók, az olvasók felé. A költemény eligazít, lelkesít, bátorít a hitélet göröngyös útján.

A kezdetekben Erdélyben is egy ilyen gazdagon megáldott lelkipásztor- költőt adott az Úr baptista közösségünknek. **Dénes Ferenc** neve és költészete nemcsak az erdélyi magyar baptista közösségben ismert, hanem az ország és a felekezet határain kívül is. Gazdag költői munkásságának termékei elterjedtek a lelki irodalmat kedvelői között és versei mostanság is gyakran hallhatók az istentiszteleteken. A félárva fiút két hívő testvérnő hívta meg az imaházba; mint asztalosinast, egy hívő asztalosmester pártfogolta; *id. Molnár Károly* lp. testvérben pedig lelki apát és buzdítót, lelkesítőt kapott. Molnár testvér így bátorította az első éves teológust: "Te költőnek születtél." Dénes tv. költeményét *Veres Ildikó* testvérnő szavalta, a vers címe: *"Egy szív érettem dobogott"*.

Antal Ferenc testvér a nagyváradi gyülekezetben töltötte szolgáló életét. Költeményei személyes bizonyságtételek az Úrról és Urának szentelt személyes életéről. Magáról így vall egy verseskötete előszavában: *"Uram, ha életem mécsese kialszik, pályafutásom véget ér, legyek én is oly szövétnek, mely elégett másokért."* Antal Ferenc testvér *"Vallomás a kereszt tövében"* című verset *Boda Annamária* mondta el.

A megmentettségről szóló bizonyságtétel gyönyörű példája **Gerő Sándor** lp. testvér *"Értem folyt a drága vér"* című költeménye; *Boda Erzsike* mondta el. Ezt a verset is később megzenésítették.

A kereszt tövében bűnbocsánatot nyert hívő élete úgy folytatódik, hogy számára elsődleges fontosságú az Úrral való szoros közösség, amely megvalósulhat gyülekezetben, magányos csendességben, családban. Erről tanúskodnak a következő szolgálatok. Az első költeményt a közismerten igen termékeny lelkipásztorköltő **Gerzsenyi Sándor** írta, a vers címe *Pihenő*, szavalta *Fazekas Erzsébet.*

Balog Miklós lelkipásztor-költő testvér azt vallja, hogy inkább tartja magát prédikátornak, mint költőnek, ezért ne vesse senki a szemére, hogy verseiben prédikál, sőt ő törekszik is erre, mert az igei töltésű vers hitet ébresztő és ápoló eszköz. A következő versében arról fog prédikálni, hogy az Igének ne csak hallgatói, hanem megtartói legyünk. Balog Miklós testvér versének címe: *Váltsd valóra!* és ezt szavalta *Dr. Fazekas László.*

Egy ugyancsak az igehallgatót megszólító, *"Rázendül-e a szíved"* című verset mondta el *Lakatos Melinda*. Ezt a verset **dr. Bácsi Sándor** költő testvér írta, azt a fontos kérdést feszegetve, hogy mi a válaszod testvér Isten megmentő tervére. Ezt követően pedig **Lovas András** lp. költő *"Az Ige mellett"* című versét szavalta *Fülöp Johanna*.

Túrmezei Erzsébet nem baptista költő - a "FéBé" nevű evangélikus diakonissza egyesület elnöke volt - de mivel gyülekezeteinkben a legtöbbször hallható költemények az ő tollából származnak, nem hagyhattuk ki ma sem verseit ebből a megemlékezésből. A versek témája méltó befejezése a gyülekezeti versek ünneplésének, a Golgotán elvégzett és a feltámadásban folytatódó megváltói kegyelem művéről szólnak. Túrmezei Erzsébet verseit *Nagy Ibolya* és *Kulcsár Annamária* testvérnők mondták el, a versek címei *"Egy út vezet csak az égbe"* és *"Tavaszi áradás"*.

Az elmondottakon kívül még több versíró testvérünket is említhetnénk, de nem lehet egy alkalommal a tejességet kimeríteni. Nem is valamiféle sorrendet vagy értékrendet állítottunk fel, hiszen akkor nem hagyhattuk volna ki *dr. Gerzsenyi László* tv.-t, aki közel 1500 ének szöveget ajándékozta a baptista közösségnek. Hisszük, hogy ennek az alkalomnak és szolgálati formának az Úr kegyelméből lesz folytatása gyülekezetünkben. Mindenért Istené legyen a dicsőség! "SOLI DEO Glória"

Dr. Fazekas László & Erzsébet

Az elhangzott versek közül néhányat a lap más helyén közlünk.

GYERMEK-ÁLDÁSOK GAZDAG FOLYÓI TORONTÓBAN

Gyönyörködöm az Életben!

Az új lelkipásztori lakás hálószobájának az ablaka, ahova tavaly nyáron költöztünk, egy kis erdőre néz. Enyhén túlzás az erdő megnevezés, hisz mindössze vagy 100 derékvastagságnál szélesebb fa van benne, de itt a nagyvárosi "aszfalt-dzsungel" határában igazi kincs ez a zöld sziget. Még télen is, amikor egyébként szürke kopárságával olyan halotti kinézete van, képes tanúskodni az életről a fázós mókusok ugrándozásával, vagy amikor néhány vad pulyka, őzike és prérifarkas kimerészkedik a fák biztonságából az imaház nyílt parkolójába a gyermekeink nagy lelkesedésére.

Idén szokásához híven hosszan tartott a tél. Április közepén még olyan szelek fújtak, hogy le kellett mondanunk egyik vasárnap az istentiszteletet. Aztán úgy hirtelen, április második felében erősebben kezdett sütni a nap, melegebben kezdett fújni a szél és néhány nap alatt zöld-életre kelt a korábban halottnak is vélhető erdőnk. Minden reggel gyönyörködöm benne, ahogy egyre zöldebb, egyre élettel telibb lesz.

Lássam „fűben, virágban, dalban, fában" - az Élet látványa mindig felvillanyoz, csodálattal tölt el. Különösen amikor két ember, önzésüket és személyes kényelmüket félretéve, kész vállalni egy Új Élet csodáját, a gyermekneveléssel járó felelősséggel és áldozatvállalással. Ennek a csodának lehettünk tanúi a torontói gyülekezetben, ugyanis az elmúlt 14 hónapban 5 gyermekbemutatási istentiszteletre került sor imaházunkban.

Az első az időrendi sorrendben a családunk örömünnepe volt. 2017. március 26-án hoztuk el bemutatni az Úrnak negyedik gyermekünket, első kisfiúnkat, **Püsök Krisztiánt**. Az ünneplő gyülekezet mellett Alabamából is voltak vendégeink, a családunk kedves barátai *Ken és Mary Ann Kelley.* Az igei szolgálatot Ken lelkipásztor testvér végezte a Máté 18,1-6 versei alapján, kihangsúlyozva, hogy az Isten országában a legnagyobbak, akik gyermeki hittel ragaszkodnak Jézushoz. Az is nagy öröm volt számunkra, hogy a nagyszülők közül anyósom, *Kisded Erzsébet* is velünk ünnepelhetett és imádkozhatott Krisztiánért!

Bence és Angelika Debrecenből jöttek Torontóba néhány évvel ezelőtt továbbtanulás céljából. Szeretettel fogadtuk őket gyülekezetünkbe és velük örültünk, amikor bejelentették, hogy Új Életet várnak. Kisfiukat, **Kiss Olivér Márkot** 2017. július 30-án hozták el az

imaházba, hogy imádságban kérjük Isten áldását életére. Az igei üzenet a Bírák könyvének 13. részéből volt a 2-14 versek alapján, amiben megláthattuk, hogy milyen sok mindenre tanítanak bennünket gyermekeink. Külön öröm volt, hogy Bence szülei is velünk ünnepelhettek és a szülőkkel együtt imádkozhattak unokájukért!

Soma és Fanni gyülekezetünk barátai, akik Budapestről érkeztek Torontóba. Nagyon kedves, értékes emberek, akiknek nagyon örülünk, valahányszor

el tudnak jönni közösségünkbe. Külön megtiszteltetésnek vettük, hogy 2017. szeptember 24-én elhozták elsőszülött kisfiukat **Jankovics-Erős Áront,** hogy bemutassuk az Úrnak és a nagy családban kérjük Isten áldását életére!

Demeter Joseph negyedik gyermekként ajándékoztatott Istentől *Attilának és Edinának*. Első három gyermekük már tinédzser korban van, ezért különleges lelkesedéssel várták 4. kisfiuk születését. A gyermekbemutatási istentiszteletre 2017. november 5-én került sor. A prédikáció a bibliai Józsefről, a Jábók fiáról szólt az 1Mózes 49,22-26 alapján, aki Istenfélő, meghízható, hatékony, türelmes, túlélő és sikeres volt! Azért imádkoztunk Attilával és Edinával, valamint idősebb gyermekeikkel együtt, hogy Isten a kicsi Joseph-et is tegye áldássá, ahogy a bibliai névrokonának élete is sokak áldására volt. Különlegességként megemlítem, hogy a Joseph bemutatása volt az első gyermekbemutatás az épülő imaházunk új imatermében.

A gyermekbemutatási ünnepsorozat 2018. január 14-én záródott, amikor *Csercsa Tamással és Bernadettel* örültünk együtt kisfiuk, **Csercsa Thomas Ádám** bemutatásán. Tamás *Torontóban* született, Bernadett pedig *Aradon* (RO). Mind a ketten lelkipásztorok unokái és nagyon örültünk, amikor egymásra találtak és örök hűséget fogadtak egymásnak. A gyermekbemutatáson az első emberről, Adámról szólt az igehirdetés, a Lukács 3,38 alapján, ahol az Úr Jézus nemzetségtáblázatának a végén azt olvassuk, hogy Ádám az Isten fia volt.

Azért imádkoztunk Bernadettel és Tamással, valamint a nagyszülőkkel, hogy Ádám is szülessen újjá és elmondhassuk róla is, hogy Ádám az Istené! Külön áldásként fogadtuk, hogy az Ádám bemutatásán itt voltak az aradi nagyszülők is, így mind a 4 nagyszülő jelen lehetett ezen az emlékezetes ünnepen!

Nagyon hálás vagyok/vagyunk ezekért az Új Életekért, akiket ajándékba kaptunk Istentől. Együtt imádkozunk *Szabó Dáviddal és Erikával,* akik a napokban várják első kisfiuk születését. Úgyhogy, reményeink szerint hamarosan ismét lesz gyermekbemutatás!

És mivel 6 kisfiú születésével a nemek aránya a gyülekezetben egy kicsit a férfiak oldalára dőlt, lelkesen várjuk a jövőben kislányok születését. :)

Püsök Dániel

PALM BAY, FLORIDA

BETHESDA BAPTIST CHURCH 50th ANNIVERSARY

It was on February 25, 1968 that *Rev. Frank Ver, Rev. Gabriel Petre and Rev. Louis Kurtz* led the faithful members and guests of the *Bethesda Baptist Church* into their constructed church. Rev. Frank Ver led the group because it was through his Christian spirit and generosity that the church was constructed. He was the

owner of a lumber yard and supplied much of the materials, at his cost, for the church. It was a day of praise, prayer and thanksgiving. Worship services could now be held in a quiet peaceful place, in a building attached to the Home. Very convenient for the residents. Unfavorable weather or handicaps would not prevent anyone from attending services. A big change from the busy Home dining room.

During the past 50 years many persons heard God's message preached

by the late pastors: *Rev. Gabriel Petre* in Hungarian; *Rev. Louis Kurtz,* Administrator of the Home, in English; *Dr. Ladislau Biro*, who was very fluent in both languages; in English: *Rev. Barton Brown, Rev. Denzel Alexander, Pastor Joel Sathe;* and our present *Pastor James Waddell*. Each one delivered God's message God's word as recorded in our Bible inviting everyone to accept Christ as their Savior to have eternal life.

On February 25, 2018 we celebrated our 50th ANNIVERSARY. Hurricane Irma did not prevent us from having our worship services. The sanctuary was damaged and could not be used for several months, thus we met downstairs in the newly renovated Fellowship Hall.

Pastor Waddell gave a wonderful message of praise and thanksgiving for all the pastors who faithfully served, not only in spreading the Gospel, but also in "tending the flock".

After the service, the ladies of the church provided a wonderful dinner which we all enjoyed. It was a wonderful day of remembrance and thanks to our forefathers who had the foresight to build such a beautiful place to meet and share God's word – it is all to His Glory.

In April we moved into the nice clean sanctuary, hopefully to worship and praise God for many more years.

Ethel Petre Kish

JULIUS KISH 1923 - 2018

On January 29th God called *Julius* to his heavenly home. Julius was the son of *Theresa Modf and Julius Kish, Sr.* He was predeceased by his three brothers, *Ernest, Elmer and Edward*, and a sister *Margaret Stumpf.* He is survived by his sister, *Helen Kautz.*

He was a life long and faithful member of the *Hungarian Baptist Church* (now *Silliman Memorial Baptist Church*) in *Bridgeport, Ct.* He was active in Sunday School and youth programs and played the baritone horn in the church band.

A Memorial Service was held on February 24th by *Pastor Ariel Heriveaux* and burial was in the family plot in the Oaklawn Cemetery in Fairfield.

Julius was successful in business. He was the former President of *Bridgeport Tool and Stamping Corporation.*

During World War II. Julius served as a *U.S. Marine* in the Pacific Islands. He was there when the historical U.S. Flag was raised on top of *Iwo Jima*. While he was in the Marines, his brother Elmer was in the US Army and Ernie was in the US Navy. God protected them and they all returned home safely.

God granted him a nice long life of 94 years. He had a cheerful kind and loving spirit enjoyed by all who knew him. He is survived by his loving wife, *Kathy (Margit Toth).* His daughters, *Sharon*

Kish, Darlene (Kish) Witkowski (Jim); Grandson, *Brian Havanich* and sister *Helen Kautz;* Kathy's four children, *Dianne, Christine,* and twins *William and Peter,* a Granddaughter *Gianna*.

Let us remember Julius with loving thoughts. May God grant you peace and comfort in knowing he is absent from the body and present with the Lord he loved and served.

Ethel Petre Kish,
Sister-in-law

HÁLÓ

LENKE

1933
-
2018

Háló Lenke Pálma (Charlotte, North Carolina), életének 85. évében válaszolt a mennyei hívásnak és március 17-én az angyalok kíséretében a mennyországba vitetett, ahol szeretett Megváltója már kitárt karokkal várt rá.

Lenke 1933. február 5-én a Magyar Alföld szívében, *Nagydoboson* született. Szülei *Kubinyi Károly és Borsos Erzsébet* voltak. Érettségi után Lenke a csepeli Acél és Fémművek gyárában dolgozott, mint könyvelő. 1964-ben az egyik Amerikában élő nővére, *Kubinyi-Pochy Zsuzsa* meghívta Lenkét a New York állam Morris nevű falujába, hogy egy kicsit pihenjen. Ebből az alkalomból nézhette meg a Világkiállítást a Flushing Meadows Park-ban, Queens, NY. Később New York-i látogatása alatt találta meg az *Első Magyar Baptista Gyülekezetet Manhattenben*. Ott találkozott *Háló Barnabással*, aki később a férje is lett. Az ifjú pár 1967. június 10-én kelt össze, és az Úr megáldotta őket két szép leánnyal.

Lenke nagyon szerette az Úr Jézust, és szerényen, de nagy lelkesedéssel szolgált úgy a New York-i gyülekezetben, mint az *Amerikai-Magyar Baptista Szövetségben,* főleg a *Női Konferencia* több rétegű szolgálatában. Az évek folyamán Lenke közismert lett konyhai képessége, különösen a jóízű magyaros ételei és szívélyes vendégfogadása révén. Több mint 50 éven át egy szerető feleség volt, anya, diploma nélküli orvos, sofőr, bizalmas, bankár, borbély, szabó, és még sok más - mindezekben nagyon hűségesen helyt állt.

Lenkét 5 nővére előzte meg a halálban: *Susan* (férje Val Pochy), *Aranka* (férje Frank Vincze), *Ida* (férje Zoltan Grüber), *Erzsébet* és *Margaret*. Ezenkívül három fiú testvére: *Károly* (neje Marie), *József* (neje Kató), és *Elemér*. Azok, akik Lenkét túlélték: *Háló Barnabás Jules*; gyermekek: *Elizabeth*, és *Catherine* (férje G. Alan Parker). Unokák: *Victoria Lindsey Parker, G. Noah Parker, és Micah Barnabas Parker.*

Lenke győzelmi ünneplése a *Midwood-i Baptista Gyülekezetben* (2029 Mecklenburg Avenue, Charlotte NC 28205) volt megtartva, vasárnap, 2018. március 18-án, este 5 órakor. Eltudjuk képzelni, hogy amikor Lenke megérkezett a mennyországba az Úr Jézus már várt Rá, és ezen szavakkal fogadta: *"Jól van, hűséges és derék szolgám! Jól gazdálkodtál ezzel a kevéssel, ezért sokkal többet bízok rád. Gyere, és örülj velem együtt!"*

Háló Barnabás

MISSIONARY FUND

The purpose: supporting the missionary initiatives of our young people. Donations from this fund will be allocated by the Missionary and Benevolence Board at its mid-year meetings. The written applications addressed to the MBB should state the goals and the duration of the mission trip, and should include a letter of support from the pastor of the applicant.

Contributions can be mailed to the Treasurer (address on page 2).

TAVASZ

2018. május 3.
Körlevél

FAULKNER TERÉZIA

Új cím: MENNYORSZÁG

"Mert én nemsokára feláldoztatom, és elérkezett az én elköltözésem ideje. Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam, végezetre eltétetett nekem az igazság koronája, amelyet megad nekem az Úr az igaz bíró ama napon; de nemcsak énnekem, hanem mindazoknak is, akik várva várják az Ő megjelenését." 2 Timóteus 4:6-8

Kedves Ismerősök, barátok, hűséges levelező társak!

Eljött ez az a nap is, amikor ezt a levelet meg kell írnom számotokra. Előre megkért erre Teri néni. Kész volt elfogadni az Úr haza-hívó szavát.

Az elmúlt több mint két évtizedben segíthettem Teri néninek a levelei megírásában. Pontosabban a számítógépbe való írás, kinyomtatás és az ezzel járó más dolgok. Mindig azt mondta nekem, hogy mi "munkatársak" vagyunk. Én inkább úgy érzem, csak az asszisztense voltam. Nagyon nagy áldásokban részesülhettem, amint "munkatársaként" dolgozhattam mellette. Már egy ideje megmondta nekem, hogyha az Úr elhívja az Örökkévaló Hazába, *írjam meg az utolsó levelét, és tudassam mindenkivel, hogy az Úr elhívta őt e földi életből. Ezt az Úr meg is tette, most, május 3-án.*

Számára ez nagy megváltás volt. Az utolsó leveleiből azt is tudhattátok, hogy az utóbbi 8 hónapban sokat volt beteg. Többszöri kórházi ellátásra volt szüksége. Ez arra a döntésre, változtatásra is kényszerítette, hogy feladja a nagy házát – az "Ebenezert" - és egy idősek otthonába költözzön. Békességgel fogadta. Tudta, hogy oda is az ő Istene rendelte ki - szolgálójaként. Mindig is mondta, hogy ez az "új őrállóhelyem"! Az otthon lakói, a fiatal takarító, a szakács, a portás (sorolhatnám tovább) tettek erről tanúvallomást a számunkra.

Az Úr nagyon megáldotta őt, nemcsak elhívta, de alkalmassá is tette a szolgálatra. Ezt az Úrtól való parancsot nagyon komolyan vette. Hitte, élte és egyben hangoztatta is, hogy csakis az Úr tud nyugdíjaztatni a szolgálatból. Szüntelenül szolgált. Mindig és mindenütt kész volt az ő Megváltójáról beszélni. Rosszul látott az elmúlt években; az sem rendítette meg a szolgálatban, mert a lelkébe, szívébe bevésődött Igeversek mindig is készenlétben voltak, hogy megossza azokat másokkal. *Mindig volt nála traktátus, amit nem csak odaadott, de együttal gondolatokat is fűzött mellé.* Szolgált! Élt a lehetőségekkel; bárkivel, bárhol és bármikor kész volt. Kórházban, a rehabilitációs intézetben, orvosi rendelőkben, az idősek otthonában… tényleg elmondhatjuk róla, hogy a futását győztesen bevégezte. Belevetett minden tőle telhetőt, melyre az Urától kapta az erőt.

Életútjának a célba érés előtti, nehéz időszakát is kitartóan futotta végig. Nagy fájdalmai mellett is ragyogott az arca, és áradt rajta keresztül az Úrnak békéje, szeretete. Április 5-én combnyak törés érte, megműtötték. Rehabilitációs kezelést is kapott, de a szervezete

már nem tudta ezt az utolsó traumát feldolgozni. Készen volt. Érezte és tudta, hogy a földi útját bevégezte. Az utolsó kórházi héten többször mondta, hogy *"HAZA szeretnék menni és az én Urammal lenni!"* Nagyon szerette az ő Urát! Bensőséges, személyes kapcsolata volt az Atyával. Szüntelenül fohászkodott, imádkozott mindenkiért. Komolyan vette ezt a szolgálatot is. Az Úr parancsait betöltötte.

Az I. Világháború után nagy szegénységben nőtt fel, két nővérével és özvegy édesanyjával. 30 éves édesapját nyolc évesen veszítette el. A megélhetés lehetősége kényszerítette arra, hogy gyermekként bekapcsolódjon a gyári munkába. Majd tinédzserként fölkerült Budapestre. Kórházban takarított. Közben az a lehetőség adatott számára, hogy elvégezze a négy éves nővéri szakot a takarítás mellett. A MÁV Kórházban dolgozott. Mint ahogy mindannyian keressük az élet lényegét, értelmét, így volt ez nála is. Kereste a boldogságot mindenben és mindenhol.

18 évesen komoly depresszióba került. A nagy nehézségek ráterhelődtek a lelkére. Eldöntötte, hogy az életét befejezi - a Lánchídnál. Máshogy történt. Az Úr csodálatos kegyelme által kirendelt számára egy fiatal lányt, aki ott a Lánchídnál traktátust adott a kezébe (melyet férje Karl írt, akit még akkor nem ismert), és meghívta a gyülekezetébe. Ott Isten hívó szava szólt hozzá személyesen. *"Te aki boldog szeretnél lenni, megszabadulni bűneidtől, add át életedet Jézus Krisztusnak!"* Ez a csodálatos odaadás meg is történt azon az alkalmon.

Ezt követte az együttműködés Istennel, az Őáltala kirendelt szolgálatokra. Ápolónői munkája is lehetőséget adott számára, hogy a II. Világháború kitörése után is szolgálhasson. Most már mint Isten munkatársa, a megsebesült katonák, betegek, árvák és özvegyek között. Segítse a zsidó embereket, családokat, bujdosásukban - megosztván velük is a Messiásról szóló örömhírt. Együttműködött ebben a szolgálatban *Dr. Kiss Ferenc és Ungár Aladár* testvérekkel.

1956-ban, a forradalom kitörésekkor az Úr ajtót nyitott számára, másik hét társával, hogy elmeneküljenek az új, kirendeltetett szolgálati területükre - Amerikába. Itt ismerhette meg férjét – ***Karl Faulkner*** lelkipásztort, aki 1937 és 42 között misszionáriusként szolgált Magyarországon és Lengyelországban. Az Úr elhivata, hogy *hirdesse az Evangéliumot a zsidó nép között*, a Gettóban is, hogy halljanak a Megváltóról, a Messiásról. Különösen abban a nagyon kritikus történelmi időszakban.

Majd az Úr egy újabb szolgálati helyet rendelt ki az ifjú párnak. 1958-ban kaptak meghívást a *Zsidó Keresztény Misszióba, Philadelphiába.* Ez idők folyamán az Úr ezen a misszión keresztül használta mindkettőjüket, hogy szolgálhassanak különböző módon az ó-hazában lévők felé. Szívén hordván ezt az igeverset: *"Menj haza a tieidhez, és vidd hírül nekik, milyen nagy dolgot tett az Úr veled, és hogyan könyörült meg rajtad."* (Márk 5:19). Különleges szerepet töltöttek be ebben a szolgálatban a "Vasfüggöny" mögött élők felé. Mikor süteményes dobozokban rejtve küldték a Bibliákat, evangéliumi írásokat, traktátusokat, könyveket, hogy ezeken keresztül is terjedhessen az Isten Igéje, a Jó Hír. Ruhaneműket is küldtek a szegényebb családok számára. A *Monte Carloban működő Trans World rádión* keresztül is szolgáltak az 1960-as években. Volt egy időszak mikor több mint 900 levelezővel tartottak kapcsolatot a világ minden táján. Magyarországon, a környező országokban élő magyar ajkúakkal és más kontinensen élőkkel is. Ezt a szolgálatot hűségesen végezte, a szívén hordta az utolsó pillanatig. Még a kórházi ágyon is emlegette.

Lélekben mindig veletek volt. Imádkozott értetek; külön-külön. Szívén-lelkén hordta amit írtatok neki, és kértétek, hogy imádkozzon érte. Gyönyörű követni való példát hagyott számomra, és egyben mindannyiunk számára a hűségben, a szolgálatban, az evangélium terjesztésében és az Ige olvasásában, tanulmányozásában!

Legyen ez mindannyiunk számára nem csak egy emlék, de egyben egy kihívás is. Kövessük ezeket az Úr által kiadott parancsokat, amit a mi szeretett Teri nénink megélt itt a földi életútján.

"Menjetek el szerte az egész világba, hirdessétek az Evangéliumot minden teremtménynek. Aki hisz, és megkeresztelkedik, üdvözül, aki pedig nem hisz elkárhozik." (Márk 16:15)

Szeretettel, Faulkner testvérnő megbízása szerint: ***Surányi Dér Emma***

NÁLAM NÉLKÜL SEMMIT SEM CSELEKEDHETTEK!
A Szentlélek szerepe életünkben

Vajon elhisszük Jézusnak ezt a meghökkentő kijelentését? Vagy a szívünk mélyén, titokban talán úgy gondoljuk, hogy valamit azért mi is tudunk tenni...? Legalább egy keveset?

Nemrég, egy vasárnap délelőtt egy szaxofon hirdetett nekem váratlan, de hatalmas prédikációt. Egy televíziós istentisztelet során játszott rajta valaki. Ahogy hallgattam, három összetevőre figyeltem fel, amelyek elengedhetetlenek ahhoz, hogy zene szóljon.

Az első maga a hangszer, amelyen a fizika törvényeinek megfelelően zenét lehet játszani. A szaxofon – vagy bármilyen fúvós hangszer – *nem dísztárgy,* hanem azért készült, hogy zene hangozzon róla. Nagyon precíz és gondos alkotómunka eredménye, és egy bizonyos rendeltetésre készült. Mint ahogy Isten az embert is egy bizonyos célra teremtette. Kit így, kit úgy. Kit fagottnak, kit talán pikolónak, vagy éppen klarinétnak, de mindegyiknek megvan a helye, a szerepe – és a létjogosultsága!

Második, és elengedhetetlen lépésként szükség van a játékosra, aki a hangszert fújja. Egy fúvós hangszer, legyen az fuvola, vagy akár egy trombita vagy harsona, csak akkor szól, ha valakinek a lélegzete, lehelete belé fúj. Enélkül csak egy élettelen, haszontalan tárgy – még ha szép is. A hangszer azért készült, hogy szóljon!

En vajon kinek engedem, hogy belém fújjon? Senkinek? Akkor néma marad az életem. Vagy megszólaltathat valaki? Kicsoda? **Kinek a lehelete fúj belém? Azé, akinek a lehelete, a Lelke szent?**

Harmadsorban, ahhoz, hogy a megszólaltatott hangszer zenéljen, annak, aki fújja, játszania kell a billentyűkön.

Az ember is olyan, mint egy hangszer. Isten nagyon gondosan alkotta meg, úgy, hogy valami célt szolgáljon. A hangszer és az ember között azonban van egy óriási különbség – a hangszer élettelen tárgy – még akkor is, ha valaki belefúj, és játszik a billentyűin. Isten az embert ezzel szemben élőlénynek teremtette, és **azt szeretné, hogy mi is aktív szerepet játsszunk ebben a zenélésben. Hogy ne csak Ő kezelje életünk „billentyűit", hanem a mi készséges hozzájárulásunkkal, sőt döntésünkkel alakítsa életünk zenéjét.**

És nem egy merev kottát tett elénk. Ehelyett megtanít, sőt képesít arra, hogy „zenéljünk", hogy életünk „muzsikáljon" – mégpedig Isten és az emberek örömére.

A zenét továbbá nem nekünk kell kitalálnunk. Ahogy Pál apostol mondta: megvannak a *„jó cselekedetek, amelyeket Isten előre elkészített, hogy azokban járjunk."*

És hogy is mondja Péter apostol? – *„Minthogy az Ő isteni ereje mindennel megajándékozott minket, ami az életre és a kegyességre való, annak megismerése által, aki minket a saját dicsőségével és hatalmával elhívott, ...igen nagy és becses ígéretekkel ajándékozott meg; hogy azok által isteni természet részeseivé legyetek... ugyanerre teljes igyekezetet is fordítván, a ti hitetek mellé ragasszatok jó cselekedetet, a jó cselekedet mellé tudományt, A tudomány mellé pedig mértékletességet, a mértékletesség mellé pedig tűrést, a tűrés mellé kegyességet, a kegyesség mellé pedig atyafiakhoz való hajlandóságot, az atyafiakhoz való hajlandóság mellé pedig szeretetet."*

Isten zeneiskolájába, sőt zenekarába mindenki belekerülhet – még a legnagyobb antitalentum is! Mégpedig úgy, hogy ha Jézus Krisztus által élő kapcsolatba került Teremtőjével. Azokat, akiket Isten így elfogadott, Ő megtanítja játszani – soha nem csapja ki – és addig dolgozik rajtunk, végtelen türelemmel, amíg méltóképpen, Őhozzá méltóan be tudjuk tölteni helyünket az Ő zenekarában.

És amennyivel több a zene, mint a levegő és a hangszer kölcsönhatása, annyival több szeretnék lenni Istenem kezében. Ő adja, hogy engedelmes hangszer legyek az Ő kezében, és az Ő zenekarában! Az Ő dicsőségére!

Williams Anikó

Képszöveg az előző oldalon látható képhez:

Csoportkép a *Baptista Teológiai Szeminárium* tanárairól és diákjairól, készült 1940-ben. A fényképet *Faulkner Terézia* testvérnőtől kaptuk. Férje, **Faulkner Károly** az első (tanári sor) jobb szélén ül.

Az amerikai magyar baptista misszióban is szolgáló, vagy (zárójelben) az itt is ismerős testvérek: Első sor jobbról: *Faulkner Károly* mellett *Dr. Haraszti Sándor, (Dr. Nagy József)*, tovább a 3-dik: *Dr. Udvarnoki Béla, (Udvarnoki András).* A harmadik sorban, középen: *Varga Lídia* - későbbi *Herjeczki Andrásné*. Felső sor, balról: a második: *Somogyi Eszter* - későbbi *Bánkúti Lajosné*, középen, a kép előtt: *Herjeczki András*, mellette: *Cserepka János.*

A MABAVISZ elnöksége:

Elnök: *Papp János* (Magyarország)
Alelnökök: *Pardi Félix* (Erdély)
dr. Gergely István (Amerika)
Főtitkár: *Durkó István* (Magyarország)

IMÁDKOZZUNK EGYMÁSÉRT

A *Magyar Baptisták Világszövetségébe* hat magyar baptista szövetség tartozik. Aki szeret messzebbre látni a közvetlen környezeténél - az Evangéliumi Hírnök olvasói bizonyára ilyenek - és imádkozni is kész távolban élő testvéreiért, annak azt ajánljuk, hogy a következő sorrend szerint tegye azt.

Hétfőn a magyarországi baptista testvérekért és az egyház vezetőiért, *Papp János* elnökért és munkatársaiért.

Kedden a Romániában élő magyar baptista testvérekért és a szövetség vezetőiért, *Pardi Félix* elnökért és munkatársaiért.

Szerdán az Észak-Amerikában és Ausztráliában élő magyar baptista testvérekért és a szövetség vezetőiért, *dr. Gergely István* elnökért és munka társaiért.

Csütörtökön a délvidéki magyar baptista testvérekért és a szövetség vezetőiért, *Nyúl Zoltán* és *Nagy Tibor* lelkipásztor testvérekért.

Pénteken a felvidéki magyar baptista testvérekért és a szövetség vezetőiért, *Dóczé Bálint* lelkipásztorért és munkatársaiért.

Szombaton a kárpátaljai magyar baptista testvérekért és a szövetség vezetőiért, *Nagy Csaba* lelkipásztorért és munkatársaiért.

TAVASZI ÁRADÁS

Nem, aki árva,
nem, akit kifosztott az élet,
nem, aki másutt nem lel menedéket,
nem, akit aggá gyötörtek a gondok...
Krisztust szolgálni az induljon el,
aki boldog!

Akinek boldogsága egyre nő,
s kicsap, mert lelke szűk medrébe
nem fér.
Elindul adni. Ad és vissza nem kér.
Szolgál. Kicsinek, nagynak, mindenütt,
mindenkinek. Bérre, hálára nem vár.
Alázatosan fölfelé tekint,
ha itt is, ott is fölragyog egy szempár.
Tavasz fuvall a hófödte hegyekre,
s a megáradt folyó ha partot átlép,
tudjuk mi mind, nem is tehetne
másképp.
Ha Krisztus fénylő napja rámosolygott,
adni, szolgálni így indul el az,
aki boldog.

Túrmezei Erzsébet

EGY SZÍV ÉRETTEM DOBOGOTT

Egy szív érettem dobogott,
Egy szívnek nagy fájdalma volt,
Egy szív engem hőn szeretett,
Egy szív értettem megrepedt.

E szívben az irgalom élt,
E szív szerette a szegényt,
E szívben nem volt semmi folt.
E szív Jézusom szíve volt.

Ha szívedbe búbánat száll,
Jöjj Jézushoz, mert szíve vár.
E szívben van számodra hely,
A szíved itt békére lel.

Dénes Ferenc

ÉGŐ SZÖVÉTNEK

Uram, szövétnek akarok lenni,
Világítni, mint gyertyafény
Azoknak, kiknek szívében
Még él egy szikra remény.

Uram, szövétnek akarok lenni,
Melyet nem rejt véka alá senki,
Melynek fényében az emberek
Megtanulják egymást szeretni.

Égő szövétnek akarok lenni,
Melegítni egy életen át,
Hogy a megdermedt szívek
Megtalálják végre a Golgotát..

Uram, ha éltem mécsese kialszik,
Pályafutásom véget ér,
Legyek én is oly szövetnek,
Mely elégett másokért.

Antal Ferenc

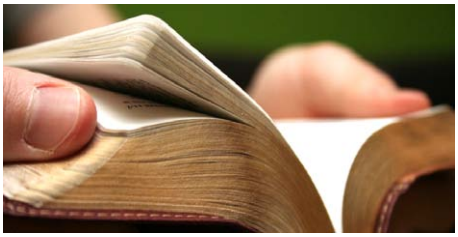

Bibliai találós kérdések (2)

16. Ki volt az, akinek a fele királyságot kínálták, de nem kellett neki?
17. Ki halt meg a tanítványok közül elsőnek?
18. Ki halt meg másodiknak?
19. Ki szaladt el hálóruha, pizsama nélkül?
20. Hány helytartóról olvasunk az Újszövetségben?
21. Mit jelent a Betlehem szó?
22. Mit jelent a Golgota szó?
23. Hány évig épült a Heródes által átépített templom?
24. Hányszor sírt Jézus?
25. Hol van szó az eke szarváról?

A megfejtéseket a következő számban fogjuk közölni.

Válaszok az előző havi kérdésekre

1. Ádám 930 esztendőt élt. 1Móz 5,5. Mivel teremtésük egy napon történt, 1Móz 1,26-31, vagy valamivel később. A 2,2.13.15 szerint Ádám egyedül volt a Paradicsomban, csak később teremtetett Éva, 2,18.22-25. Pál is tud erről 1Tim 2,13. Valószínűleg ő is ennyi évet élt, a Biblián kívüli hagyományok úgy tartják, hogy 6 nappal élte túl Ádámot.

2. Nem tudunk róla, valószínűleg nem volt gyermeke Eszter királynőnek.

3. Sára halála után Ábrahám még feleségül vette Ketúráh-t, akitől 6 gyermeke született. Voltak ágyasai, így az egyiptomi Hágár, akitől Ismael született, a többiek nevét nem ismerjük, de szól róluk az Írás. 1Móz 25,6.

4. A Mózes által készített érc, vagy rézkígyó neve volt Nékhustan, amit aztán később bálványként imádtak, ezért Ezékiás király összetörette. 2Kir 18,4.

5. Joel volt Sámuel elsőszülött fia. 1Sám 8,2.

6. Igen volt, az ApCsel 23,16 leírja, hogy Pál nőtestvérének a fia kihallgatta a Pál elleni összeesküvőket.

7. Igen, többször is találkozott Pál Péterrel: Gal 1,18; ApCsel 15, Gal 1,9-11.

8. Igen, valószínűleg többször is. A hagyomány szerint a damaszkuszi úton a lováról esett le a porba. ApCsel 9,4; 22,7; 26,14. Jeruzsálemből lóháton vitték Czézáreába ApCsel 23,23.32.

9. Lukács orvos volt, erről Pál maga ír. Kol 4,14.

10. A törvényház udvara, ahol Jézust elítélték és kicsúfolták, megostorozták le volt kövezve. Jn 19,13.

11. Igen, a Márk 14,26 szerint az utolsó vacsora után énekelve ment tanítványaival az Olajfák hegyére.

12. Igen, a János 8,6.8 szerint a bűnös nő elítélésekor írt a porba.

13. Igen, Názáretben, Lk 4,16. a zsinagógában felállt olvasni, Ésaiás próféta tekercséből. A 61. fejezetre keresett rá, ahol a Reá vonatkozó Messiási jövendölés volt megírva, és azt mondta, ez ma teljesedett be a ti hallásotokra.

14. Igen, a Jn 10,22 leírja, hogy a templomszentelési ünnepen járt Jeruzsálemben, és tél volt akkor.

15. A Márk 6,3 szerint legalább 6, mert név szerint van említve 4 fiútestvére és legalább két nőtestvére. Pál is megerősíti ezt: Gal 1,19; 1Kor 9,5-ben.

Lizik Zoltán lp.